

նա: Դեֆրի Ռ-ուպերթսըն «հատուցումներ» ըսելով կը հասկնայ միայն քանդուած եկեղեցիներուն վերադարձը Յեղասպանութեան գոհերուն, սակայն, այդ գոհերը այսօր չկան, ուրեմն, այդ հատուցումները պիտի կատարին րոնիօրէն մահմետականացած հայերուն, երբ անոնք վերադառնան իրենց պապենական հաւատքին, կամ Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանին, կամ Յեղասպանութեան գոհերուն յետնորդներուն՝ ներկայի Սփիւռքահայութեան, որ իր այժմու հանգստաւէտ կեանքը պիտի չփոխարինէ աւերուած, քանդուած, հրկիզուած եկեղեցիներով: Իսկ ո՞վ պիտի վերակառուցանէ զանոնք: Հայե՞րը, Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանը, քրքական պետութիւնը, որուն ճիտին պարտքն է զանոնք վերակառուցանելը, քանի որ իր նախորդներն էին, որ զանոնք քանդեցին, աւերեցին, հրկիզեցին:

Ապա ո՞վ որուն պիտի նուիրէ հայուն սրբազան լեռը, որուն սեփականութիւնը որո՞ւն պիտի նուիրէ, երբ ան հայ ժողովուրդին անհերքելի, անժխտելի սեփականութիւնն է:

Այնուհետև, Դեֆրի Ռ-ուպերթսըն չի յիշատակեր հայուն սեփական, հայուն պատմական, հայուն պապենական հողերուն վերադարձը իրենց իրաւատիրոջ՝ հայ ժողովուրդին, երբ այդ հողերուն ամէն մէկ թիզը հայուն արիւնը ծծած է, երբ այդ հողերուն ամէն մէկ թիզին մէջ թաղուած են հայ ժողովուրդին արմատները, երբ այդ հողերուն ամէն մէկ թիզին վրայ հայ ժողովուրդին ճակտի քրտինքն է որ հոսած է, երբ այդ հողերը յափշտակելու և անոնց ապօրինաբար տիրանալու համար էր, որ թուրքը կազմակերպած էր Քսաներոյդ Դարու Առաջին Յեղասպանութիւնը Հայ ժողովուրդին:

Հայ ժողովուրդը կրնա՞յ մոռնալ իր անվիճելի իրաւունքը, բնա՛ւ երբեք, Հայ ժողովուրդը պիտի թողո՞ւ, որ իր դարաւոր ոսոխը, իր արիւնարբոյ թշնամին՝ թուրքը, տակաւին շարունակէ անպատիժ վայելել հայուն այդ հարազատ հողերուն բարիքները: Հայ ժողովուրդը չի կրնար որևէ զիջումի երթալ, իր այդ սրբազան պահանջատիրութեան մէջ: Այսօր և ընդմիշտ:

Իսկ ինչ կը վերաբերի թուրք պաշտօնատարներուն ահաբեկումին, Հայաստանը չէր որ զանոնք կատարած էր, որպէսզի ատոր համար ներողութիւն խնդրէ ... որմէ՞ ... Յեղասպանութեան Թուրքիայէ՞ն ...

Ամէն պարագայի տակ, Հայ ժողովուրդին Յեղասպանութեան 100-րդ Տարելիցի նա-

խօրեակին հրապարակ ելած հայասէր պատմաբան Դեֆրի Ռ-ուպերթսընի այս հատորը, շնորհակալ աշխատանք մըն է, որուն համար Հայ ժողովուրդը միայն երախտապարտ կրնայ ըլլալ ...

TESTIMONY

Paul Wolff-Metternich, German Ambassador to the Ottoman Empire

"In its attempt to carry out its purpose to resolve the Armenian question by the destruction of the Armenian race, the Turkish government has refused to be deterred neither by our representations, nor by those of the American Embassy, nor by the delegate of the Pope, nor by the threats of the Allied Powers, nor in deference to the public opinion of the West representing one-half of the world."

"In the implementation of its scheme to settle the Armenian Question through annihilation of the Armenian race, the Turkish government did not allow itself to be distracted".

"Nobody has anymore the power to restrain the multi-headed hydra of the [CUP] Committee, and the attendant chauvinism and fanaticism. The committee demands the extirpation of the last remnants of the Armenians, and the government must yield. The authority of the committee is not limited to the Ottoman capital where Ittihad is organized and functions as a party in power. The authority of the committee reaches into all the provinces. A committee representative is assigned to each of the provincial administrators, from vali down to kaymakam, for purposes of assistance and supervision... Turkification means license to expel, to kill or destroy everything that is not Turkish, and to violently take possession of the goods of others."